

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено
На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08 2019 р.)
Завідувач кафедри: проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни
«ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВІКОВОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»,
що викладається в межах ОПН третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для
здобувачів за спеціальністю 053 Психологія

Львів 2019 р.

Силабус курсу

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВІКОВОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

2019-2020 навчальний рік

Назва курсу	Прикладні аспекти вікової та педагогічної психології
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 «Психологія»
Викладач (-і)	Жигайло Наталія Ігорівна, доктор психологічних наук, професор
Контактна інформація викладача (-ів)	nataliya.zhyhaylo@lnu.edu.ua +0380962816219
Консультації по курсу відбуваються	щопонеділка, 15.00-17.50 год. (філософський факультет, вул. Університетська, 1) Онлайн-консультації
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/postgraduates/postgraduates-psychology
Інформація про курс	Курс «Прикладні аспекти педагогічної та вікової психології» розроблено таким чином, щоб надати учасникам навчального процесу необхідні знання для того, щоб сформувати у майбутніх докторів філософії в галузі психології систематизовані психолого-педагогічні уявлення, теоретичні знання та практичні уміння, які дозволять їм адекватно і ефективно використовувати одержані навички при реалізації діяльності викладача.

<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>Дисципліна «Прикладні аспекти педагогічної та вікової психології» є вибірковою дисципліною з спеціальності 053 «Психологія» освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, яка викладається в 3-му семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Навчальна дисципліна покликана забезпечити знання з основ педагогічної та вікової психології, їх практичне використання, знання психологічних та педагогічних особливостей діяльності студентів та викладачів. Особлива увага при вивченні курсу “Прикладні аспекти педагогічної та вікової психології” приділяється формуванню педагогічної техніки викладача вищої школи, специфіки психолого-педагогічної діяльності викладача вищої школи, педагогічному менеджменту і самоменеджменту. Поряд із цим висвітлюються різноманітні аспекти виховної роботи зі студентською молоддю, організації морального, правового, естетичного виховання тощо.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета навчальної дисципліни „Прикладні аспекти педагогічної та вікової психології” - формування у майбутніх педагогів систематизованих психолого-педагогічних уявлень, теоретичних знань та практичних умінь, які дозволять їм адекватно і ефективно використовувати одержані знання при реалізації діяльності викладача, а також набуті та розвинути власні соціальні навички (soft skills).</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічний часопис http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal 2. «Американський журнал для фундаментальних, прикладних і експериментальних досліджень» / «American Journal for Fundamental, Applied and Experimental Researches», www.jornal.ua-usa.org. 3. http://rupkatha.com/?fbclid=IwAR3S5I1PzPKltpQgcubBluDxtVMBUyBNLHiaXHo9JrA8Zz4d3JVgFPOyL3c (Research School for Socio-Economic and Natural Sciences of the Environment) Монографія SENSE 4. Абрамова Г. С. Практикум по возрастной психологии. 3-е изд. – М.: Издательский центр „Академия”, 2001. 5. Возрастная психология: Детство, отрочество, юность: Хрестоматия / Сост. и науч. ред. В. С. Мухина, А. А. Хвостов. – М.: Академия, 2001. 6. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 7. Жигайло Н. І. Психологія духовного становлення особистості майбутнього фахівця : монографія / Н. І. Жигайло. Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2008 – 336 с. 8. Жигайло Н. І. Соціальна педагогіка : навчальний посібник / Н. І. Жигайло. – Львів : «Новий Світ-2000», 2007. – 256 с. 9. Жигайло Н. І. Соціально-економічна діагностика : навчальний посібник / Н. І. Жигайло. – Львів : «Новий Світ-2000», 2008. – 188с. 10. Жигайло Н. І. Комунікативний менеджмент: навчальний посібник / Н. І. Жигайло. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012 – 368 с. 11. Жигайло Н. І., Закалик Г.М. Психологія змін та інновацій : навчальний посібник. – Львів : СПОЛОМ, 2017. – 430с. 12. Жигайло Н. І. Психологія бізнесу та управління: навч. посібн. / Н.І.Жигайло, М.О.Кохан, Н.М.Данилевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017 – 368 с. 13. Киричук В. О. Психолого-педагогічна діагностика розвитку учнів та колективу школи / В. О. Киричук. – К.,

	<p>1998. – 106 с.</p> <p>14. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. — К.: Рад. школа, 1989.</p> <p>15. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навч. посіб.-К.:”ЕксОб”, 2001.-304с.</p> <p>16. Максименко С. Д. Психологія особистості : підруч. для студентів вищих навч. закладів / С. Д. Максименко, К.С. Максименко, М.В. Папуча. – К. : КММ, 2007. – 296 с.</p> <p>17. Максименко С. Д. Основи генетичної психології. – К.: НІЦ Перспектива, 1998.</p> <p>18. Мухина В. С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество – 9-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2004.</p> <p>19. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>20. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.</p> <p>21. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2007. – 422 с.</p> <p>22. Стюарт-Гамільтон Я. Психология старения. 3-е изд. – СПб., 2002.</p> <p>23. Ушинський К.Д. Педагогічні твори: В 6-ти т.- К.: Радянська школа, 1990.</p>
Тривалість курсу	90 год
Обсяг курсу	<p>48 год аудиторних</p> <p>3 них 32 годин лекцій</p> <p>16 годин практичних занять</p> <p>42 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - психологічні аспекти вікових особливостей та освітньої діяльності; - психологічні засади педагогічної та учбової діяльності; - психологічні особливості учнів та педагогів; - психологічні характеристики учбово-педагогічної взаємодії та спілкування; - психологічні характеристики професійної освіти; - психологічні засади виховання учнів. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати механізми та закономірності засвоєння учнями соціокультурного досвіду, його структурування та збереження в індивідуальній свідомості учня; - визначати зв'язки між рівнем інтелектуального і особистісного розвитку учня та формами і методами

	<p>впливу на його навчання та виховання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати особливості організації та управління учбовою діяльністю учнів і вплив цих процесів на їх інтелектуальний і особистісний розвиток та учбово-пізнавальну активність; визначати психологічні факти, механізми, закономірності розвивального навчання; <ul style="list-style-type: none"> - визначати психологічні умови та критерії засвоєння знань, а також психологічні засади формування учбової діяльності на основі вирішення учбових задач; - використовувати діагностичні засоби для визначення педагогічних проблем навчання та виховання учнів.
Формат курсу	Очний /заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	екзамен
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни «Загальна психологія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації Лекції Інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм, ділові та рольові ігри) Колаборативне навчання Дискусії
Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор Роздатковий матеріал Навчальний посібник Навчально-методичні рекомендації

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	10 балів – МК 1 10 балів – МК 2 10 балів - презентація 10 балів - індивідуальне завдання 10 балів - виконання домашніх завдань та ведення тематичного словника 50 балів – за екзамен
Питання до заліку чи екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та об'єкт прикладних аспектів педагогічної та вікової психології. 2. Система категорій прикладних аспектів педагогічної та вікової психології. 3. Принципи прикладних аспектів педагогічної та вікової психології. 4. Зв'язок прикладних аспектів педагогічної психології з іншими науками. 5. Методи прикладних аспектів педагогічної психології. 2. Категорія навчання, її зміст та сутність. 3. Навчання як умова розвитку. 4. Основні лінії психічного розвитку в процесі навчання й виховання. 5. Історичні методи організації навчання. 6. Історичні форми організації навчання. 7. Типи навчання. 8. Психологічні моделі навчання. 9. Класифікація видів навчання. 10. Поняття про навчання і учіння. 11. Механізми й закони навчання. 12. Учіння як пізнавальна діяльність. 13. Теорія цілеспрямованої навчальної діяльності. 14. Рівневий аналіз навчальної діяльності. 15. Мотиваційний компонент навчальної діяльності. 16. Орієнтовний компонент навчальної діяльності. 17. Виконавський компонент навчальної діяльності. 18. Змістовий компонент навчальної діяльності. 19. Вікова динаміка формування компонентів навчальної діяльності. 20. Поняття навчальності та її структура. Типи навчальності. 21. Сутність і рівні розвитку самоосвітньої діяльності. 22. Основні напрями педагогічного забезпечування розвитку самоосвіти. 23. Позиція особистості як психологічний об'єкт виховання. 24. Методологічні й методичні принципи виховання. 25. Поняття виховного впливу. 26. Класифікація виховних впливів.

	<ol style="list-style-type: none"> 27. Мораль та вікові особливості її виховання. 28. Характер як проблема педагогічної психології. 29. Психологічні аспекти виховання довільності учня. 30. Специфіка й структура педагогічної діяльності. 31. Психологічний аналіз педагогічного спілкування. 32. Педагогічні здібності та їх формування. 33. Місце вікової психології в системі психологічної науки. 34. Співвідношення між віковою психологією та іншими галузями психології. 35. Об'єкт вікової психології та його специфіка. 36. Предмет сучасної вікової психології. 37. Поняття про вік людини; різновиди віку. 38. Структура віку: центральні та часткові новоутворення, центральна та бічна лінії розвитку. 39. Динаміка віку. Соціальна ситуація розвитку. Револьюційні, еволюційні та ситуативні зміни психіки. 40. Розділи вікової психології. 41. Основні теоретичні проблеми вікової психології. 42. Основні практичні завдання вікової психології. 43. Практичне значення вікової психології. 44. Історичні витоки вікової психології. 45. Історія розвитку вікової психології у ХІХ ст. 46. Оформлення та розвиток вікової психології у ХХ ст. 47. Труднощі у проведенні психологічних обстежень осіб різного віку та шляхи їх подолання. 48. Особливості проведення спостереження, експерименту, опитування та тестування з особами різного віку. 49. Ключові питання онтогенезу психіки людини. 50. Психологія духовного становлення особистості.
Опитування	Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1. 5 вересня 2 акад. год.	Тема 1: <i>Предмет, об'єкт, мета і завдання прикладних аспектів вікової та педагогічної психології</i> - предмет прикладних аспектів вікової та педагогічної психології - об'єкт прикладних аспектів вікової та педагогічної психології - мета прикладних аспектів вікової та педагогічної психології - завдання прикладних аспектів вікової та педагогічної психології	Лекція F2F	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1-10	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	
Тиж. 2. 12 вересня 2 акад. год.	Тема 2: <i>Методи прикладних аспектів вікової та педагогічної психології</i> - стратегії і методи прикладних аспектів вікової та педагогічної психології - природний та лабораторний експерименти - формуючий експеримент для прикладних аспектів вікової та педагогічної психології - способи оцінювання вірогідності і надійності експериментальних даних у	Лекція F2F	Презентація, Навчально-методичні матеріали	1-20	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	

	<i>дослідженні психічного розвитку.</i>					
Тиж. 3. 19 вересня 2 акад. год.	Тема 3. Проблема вікової періодизації онтогенезу особистості - Вік і вікова періодизація розвитку особистості в онтогенезі - Рушійні сили і умови психічного розвитку - Процеси інтеріоризації та екстеріоризації в процесі психічного розвитку особистості	Лекція F2F	Презентація, відеоматеріали	1-10	Виконання індивідуального завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	
Тиж. 4. 26 вересня 2 акад. год.	Тема 4. Ключові проблеми вікових періодів - Особливості психічного розвитку немовляти - Психічний розвиток у ранньому дитинстві - Психологічні особливості дошкільного віку	Дискусія, групова робота	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1-10	Написання Есе Ведення тематичного словника Підготовка презентації	
Тиж. 5. 3 жовтня 2 акад. год.	Тема 5. Ключові проблеми вікових періодів - Психічний розвиток у молодшому шкільному віці - Формування особистості у підлітковому віці - Особливості самосвідомості особистості у ранньоюнацькому віці	Лекція F2F	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1-10	Підготовка авторської анкети Проведення дослідження	

<p>Тиж. 6. 10 жовтня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 6. Психологічні проблеми професійного самовизначення в старшому юнацькому віці - Проблема формування професійних мотивів, інтересів, здібностей і якостей особистості в старшому юнацькому віці. - Емоційне життя і соціальна поведінка в старшому юнацькому віці. - Соціальна відповідальність як критерій моральної зрілості особистості у старшому юнацькому віці.</p>	<p>Круглий стіл</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>1-10</p>	<p>Написання Есе Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	
<p>Тиж. 7. 17 жовтня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 7. Психологія зрілого віку (акмеопсихологія) - Біологічна і соціальна роль періоду зрілості. - Аналіз теорії зрілості як плато у психічному розвитку особистості. - Пізнавальна діяльність людини та її можливості.</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>1-10</p>	<p>Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	
<p>Тиж. 8. 24 жовтня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 8. Психологія старіння і старості (геронтопсихологія) -Періодизація старіння і старості. Теорії старіння. -Проблема навчання і профорієнтації в період старіння. -Психологічні зміни в особистості старої людини.</p>	<p>Дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-24</p>	<p>Застосування методики чи тесту Проведення дослідження</p>	
<p>Тиж. 9. 31 жовтня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 9. Завдання педагогічної психологи на сучасному етапі її розвитку - Принципи побудови досліджень з педагогічної</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-20</p>	<p>Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	

	<p>психології.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Характеристика методів педагогічної психології. - Основна система термінів. 					
<p>Тиж. 10. 7 листопада 2 акад. год.</p>	<p>Тема 10. Взаємозв'язок дозрівання, навчання і виховання</p> <ul style="list-style-type: none"> - Інтеріоризація засвоєваних типів і структур діяльності у процесі розвитку. - Перетворення соціального у психологічне, зовнішнього у внутрішнє в процесі психічного розвитку і виховання. - Активність особистості у виховному процесі. 	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-20</p>	<p>Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	
<p>Тиж. 11. 14 листопада 2 акад. год.</p>	<p>Тема 11. Психологічні теорії навчання і учіння</p> <ul style="list-style-type: none"> - Концепція учіння Д.Б.Ельконіна. - Концепція учіння як теоретичного узагальнення В.В.Давидова. - Концепція учбової діяльності Л.В.Занкова. 	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-24</p>	<p>Написання Есе Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	
<p>Тиж. 12. 21 листопада 2 акад. год.</p>	<p>Тема 12. Функціональна структура управління</p> <ul style="list-style-type: none"> - розробка програми навчального впливу. - одержання інформації про результати навчання. - Психологія засвоєння системи наукових понять. 	<p>Лекція –зустріч з держслужбовцем</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-20</p>	<p>Написання Есе Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	

<p>Тиж. 13. 28 листопада 2 акад. год.</p>	<p>Тема 13. Психологічні основи комп'ютеризації навчання - Комп'ютер як предмет і засіб навчання. - Компоненти комп'ютерної грамотності. - Основи піар-менеджменту.</p>	<p>Дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-20</p>	<p>Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	
<p>Тиж. 14. 5 грудня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 14. Мотивація навчання та учіння - Типи мотивації навчання та учіння. - Ієрархія мотивів. - Співвідношення знань, умінь і навичок та вікові можливості їх засвоєння.</p>	<p>Лекція –зустріч з представником бізнесу</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-20</p>	<p>Підготовка авторської анкети Проведення дослідження</p>	
<p>Тиж. 15. 12 грудня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 15. Психологічні особливості індивідуального підходу у процесі виховання - Проблема формування особистості в групі і колективі. - Психологічні особливості сімейного виховання. - Формування творчої духовної особистості.</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-24</p>	<p>Підготовка авторської анкети Проведення дослідження</p>	
<p>Тиж. 16. 19 грудня 2 акад. год.</p>	<p>Тема 16. Психологія духовного становлення особистості - Поняття духовної особистості. - Духовне становлення особистості. - Критерії та джерела духовного становлення.</p>	<p>Дискусія, групова робота</p>	<p>Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали</p>	<p>10-24</p>	<p>Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації</p>	